ספרא — פרק ג

[א] "ואכלתם ישן נושן" – מלמד שכל המְתַיֵשן מחברו, יפה מחברו. "נושן" – אין לי אלא יין שדרכו לכך; מנין לרבות כל המתישן? תלמוד לומר "ישן נושן". "וישן מפני חדש תוציאו" – שיהיו גרנות מלאים חדש והאוצרות מלאים ישן ואתם מקפידים האיך נוציא ישן לפני חדש.

[ב] "ונתתי משכני בתוככם" – זה בית המקדש. "ולא תגעל נפשי אתכם" – משאני גואל אתכם שוב איני מואס בכם.

[ג] "והתהלכתי בתוככם" – משלו משל למה הדבר דומה: למלך שיצא לטייל עם אריסו בפרדס והיה אותו אריס מיטמר מלפניו. אמר לו המלך לאותו אריס "מה לך מיטמר מלפני! הריני כיוצא בך!". כך עתיד הקדוש ברוך הוא מטייל עם הצדיקים בגן עדן לעתיד לבא וצדיקים רואים אותו ומזדעזים מלפניו ואומר להם "הריני כיוצא בכם!".

[ד] יכול לא יהא מוראי עליכם? תלמוד לומר "והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם". אם אין אתם מאמינים לי כל הדברים הללו – "אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם" – אני שעשיתי לכם נסים במצרים, אני הוא שעתיד לעשות לכם כל הנסים הללו.

[ה] "מהיות להם עבדים" מה תלמוד לומר? לפי שנאמר (דברים ז, ח) "ויפדך מבית עבדים", יכול שהיו עבדים לעבדים? תלמוד לומר "להם עבדים" – היו למלכים ולא היו עבדים לעבדים.

[ו] "וָאֲשַׁבֵּר מֹטֹת עֻלְכֶם" – משלו משל למה הדבר דומה: לבעל הבית שהיה לו פרה חורשת והשאילה לאחר להיות חורש בה. והיה לאותו איש עשרה בנים; זה בא וחרש וישב לו, וזה בא וחרש וישב לו; עד שנתיגעה הפרה ורבצה לה. לא הספיק בדעתו לקבל פיוס מאותו האיש אלא בא מיד ושבר את העול וקצץ את הסמלונים. כך ישראל בעולם הזה – שולטן אחד בא ומשעבדם והולך לו, ובא שולטן אחר ומשעבדם והולך לו; והמענה ארוכה שנאמר (תהלים קכט, ג) "על גבי חרשו חורשים האריכו למעניתם". למחר כשיגיע הקץ אין הקדוש ברוך הוא אומר לאומות "כך וכך עשיתם לבני..." אלא מיד הוא בא ושובר את העול ומקצץ הסמלונים שנאמר "ואשבור מוטות עולכם". וכן הוא אומר (תהלים קכט, ד) "ה' צדיק קצץ עבות רשעים".

[ז] "ואולך אתכם קוממיות" – ר' שמעון אומר מאתים אמה. ר' יהודה אומר מאה אמה, כאדם הראשון. אין לי אלא אנשים; נשים מנין? תלמוד לומר (תהלים קמד, יב) "בנותינו כזויות מחוטבות תבנית היכל"; וכמה היא תבנית היכל? מאה אמה. דבר אחר: "ואולך אתכם קוממיות" – בקומה זקופה שלא תהיו יראים מכל בריה.